

DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2016/101**z 26. októbra 2015,****ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy týkajúce sa obozretného oceňovania podľa článku 105 ods. 14****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 105 ods. 14 tretí pododsek,

keďže:

- (1) Článok 105 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 sa vzťahuje na zásady obozretného oceňovania uplatňovaných na všetky pozície v obchodnej knihe. Článok 34 tohto nariadenia však vyžaduje, aby inštitúcie uplatňovali ustanovenia článku 105 na všetky aktíva ocenené reálnou hodnotou. Z kombinácie uvedených článkov vyplýva, že požiadavky na obozretné oceňovanie sa uplatňujú na všetky reálne ocenené pozície bez ohľadu na to, či sú vedené v obchodnej knihe alebo nie, ak sa pojem „pozície“ vzťahuje iba na finančné nástroje a komodity.
- (2) Ak by uplatnenie obozretného oceňovania malo viesť k nižšej absolútnej účtovnej hodnote aktív alebo vyššej absolútnej účtovnej hodnote záväzkov, ako je skutočne uznaná hodnota evidovaná v účtovníctve, mali by sa vypočítat dodatočné úpravy ocenenia ako absolútna hodnota rozdielu medzi týmito dvomi hodnotami, pretože obozretné hodnoty by mali byť vždy rovné alebo nižšie ako reálna hodnota aktív a rovné alebo vyššie ako reálna hodnota záväzkov.
- (3) V prípade oceňovania pozícií, pri ktorých má zmena v účtovnom oceňovaní len čiastočný alebo nulový vplyv na vlastný kapitál Tier 1, dodatočné úpravy ocenenia by sa mali uplatňovať iba proporčne podľa pomeru, v akom zmena účtovného oceňovania ovplyvňuje vlastný kapitál Tier 1. Patria sem pozície, ktoré sú predmetom účtovania zabezpečenia, pozície k dispozícii na predaj, a to do tej miery, do akej ich zmeny ocenenia podliehajú prudenciálnemu filtru, a presne zodpovedajúce spárované pozície.
- (4) Dodatočné úpravy ocenenia sa určujú iba na účely vypočítania úprav vlastného kapitálu Tier 1, ak je to potrebné. Dodatočné úpravy ocenenia neovplyvňujú stanovovanie požiadaviek na vlastné zdroje podľa článku 92 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 (ak sa neuplatní výnimka pre činnosti v obchodnej knihe s menším rozsahom podľa článku 94 uvedeného nariadenia).
- (5) S cieľom zabezpečiť konzistentný rámec, podľa ktorého inštitúcie vypočítavajú dodatočné úpravy ocenenia, je pri určovaní obozretné hodnoty nevyhnutné jasne vymedziť cieľový stupeň istoty a zvážiť prvky neistoty oceňovania, ako aj definovať metódy na dosiahnutie požadovaného stupňa istoty na základe súčasných trhových podmienok.
- (6) Dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce neistotu trhovej ceny, náklady na zatvorenie pozícií a riziko modelu by sa mali vypočítat na základe expozícií z ocenenia, ktoré sú založené na finančných nástrojoch alebo portfóliách finančných nástrojov. Na tieto účely možno finančné nástroje kombinovať do portfólií, keď sa v prípade dodatočných úprav ocenenia zohľadňujúcich neistotu trhovej ceny a náklady na zatvorenie pozícií nástroje oceňujú na základe rovnakého rizikového koeficientu alebo keď sa v prípade dodatočných úprav ocenenia zohľadňujúcich riziko modelu oceňujú na základe rovnakého modelu oceňovania.
- (7) Vzhľadom na to, že určité dodatočné úpravy ocenenia, ktoré sa vzťahujú na neistotu oceňovania, nie sú aditívne, mal by byť v rámci určitých kategórií dodatočných úprav ocenenia povolený agregatívny postup, ktorý môže zohľadniť výhody diverzifikácie, a to v prípade takých prvkov dodatočných úprav ocenenia, ktoré sa netýkajú prvkov očakávaných výstupných nákladov, ktoré nie sú zahrnuté v reálnej hodnote. Na účely agregácie dodatočných úprav ocenenia by tiež malo byť možné využívať výhody diverzifikácie, ktoré sa získajú rozdielom medzi očakávanou hodnotou a obozretnou hodnotou, aby banky s reálnou hodnotou, ktorá už je obozretnejšia než očakávaná hodnota, nemali menšie výhody diverzifikácie ako tie, ktoré používajú očakávanú hodnotu ako reálnu hodnotu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1.

- (8) Keďže inštitúcie s malými portfóliami s reálnou hodnotou bežne podliehajú obmedzenej neistote oceňovania, malo by im byť povolené uplatňovať jednoduchší postup na odhadovanie dodatočných úprav ocenenia ako inštitúciám s vyššou reálnou hodnotou portfólií. Aby sa určilo, či možno uplatniť jednoduchší postup mala by sa na každej úrovni, na ktorej sa počítajú kapitálové požiadavky, posúdiť veľkosť portfólií s reálnou hodnotou.
- (9) Aby príslušné orgány mohli posúdiť, či tieto inštitúcie správne uplatnili požiadavky na posúdenie súhrnného objemu požadovaných dodatočných úprav ocenenia, inštitúcie by mali uchovávať príslušnú dokumentáciu, ako aj zaviesť a udržiavať systémy a kontrolné mechanizmy.
- (10) Toto nariadenie vychádza z návrhu regulačných technických predpisov, ktoré Európsky orgán pre bankovníctvo predložil Komisii.
- (11) Európsky orgán pre bankovníctvo vykonal otvorené verejné konzultácie k návrhu regulačných technických predpisov, z ktorých toto nariadenie vychádza, analyzoval možné súvisiace náklady a prínosy a požiadal o stanovisko Skupinu zainteresovaných strán v bankovníctve vytvorenú v súlade s článkom 37 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 ⁽¹⁾,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Metodika na výpočet dodatočných úprav ocenenia

Inštitúcie vypočítajú celkové dodatočné úpravy ocenenia potrebné na prispôsobenie reálnych hodnôt obozretným hodnotám a vypočítajú ich každého štvrt' roka podľa metódy uvedenej v kapitole 3, ak nespĺňajú podmienky na uplatnenie metódy uvedenej v kapitole 2.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „oceňovaná pozícia“ je finančný nástroj alebo komodita alebo portfólio finančných nástrojov alebo komodít držané v obchodných aj v neobchodných knihách, ktoré sú oceňované v reálnej hodnote;
- b) „vstupné údaje na ocenenie“ sú parametre alebo matica parametrov, ktoré sú alebo nie sú pozorovateľné na trhu a ktoré ovplyvňujú reálnu hodnotu oceňovanej pozície;
- c) „expozícia z ocenenia“ je hodnota oceňovanej pozície, ktorá je citlivá na pohyb vstupných údajov na ocenenie.

Článok 3

Zdroje trhových údajov

1. Ak inštitúcie vypočítavajú dodatočné úpravy ocenenia na základe trhových údajov, musia za relevantný považovať rovnaký rozsah trhových údajov ako v prípade nezávislého overovania cien podľa článku 105 ods. 8 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, s výhradou úprav uvedených v tomto článku.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Inštitúcie zohľadňujú celú škálu dostupných a spoľahlivých zdrojov trhových údajov na určenie obozretnej hodnoty vrátane všetkých týchto zdrojov, ak sú relevantné:

- a) burzové ceny na likvidnom trhu;
- b) obchody v rámci toho istého alebo veľmi podobného nástroja buď podľa vlastných záznamov inštitúcie, alebo na základe obchodov na celom trhu, ak sú dostupné informácie k dispozícii;
- c) obchodovateľné kotácie od brokerov a ostatných účastníkov trhu;
- d) údaje z zo služby Consensus Forecasts;
- e) orientačné kotácie od brokerov;
- f) ocenenie zábezpeky protistrany.

3. Ak sa na účely článkov 9, 10 a 11 uplatňuje postup založený na odbornom posudku, posúdia sa alternatívne metódy a zdroje informácií vrátane všetkých týchto, ak sú relevantné:

- a) použitie zástupných údajov založených na podobných nástrojoch, ku ktorým je k dispozícii dostatok údajov;
- b) uplatnenie obozretných presunov na vstupné údaje na oceňovanie;
- c) identifikácia prirodzených limitov hodnoty určitého nástroja.

KAPITOLA II

ZJEDNODUŠENÝ POSTUP NA URČOVANIE DODATOČNÝCH ÚPRAV OCENENIA

Článok 4

Podmienky používania zjednodušeného postupu

1. Inštitúcie môžu uplatniť zjednodušený prístup opísaný v tejto kapitole iba vtedy, ak súčet absolútnej hodnoty reálne ocenených aktív a záväzkov, ako sa uvádza v účtovnej závierke inštitúcie v súlade s uplatniteľným účtovným rámcom, je nižší ako 15 miliárd EUR.
2. Z výpočtu podľa odseku 1 sú vylúčené presne zodpovedajúce spárované aktíva a záväzky ocenené reálnou hodnotou. V prípade aktív a záväzkov ocenených reálnou hodnotou, pri ktorých má zmena účtovného oceňovania iba čiastočný alebo nulový vplyv na vlastný kapitál Tier 1 (ďalej len „kapitál CET 1“), sa ich hodnoty zohľadnia iba proporčne podľa vplyvu príslušných zmien oceňovania na kapitál CET 1.
3. Prahové hodnoty uvedené v odseku 1 sa uplatňujú na individuálnom a konsolidovanom základe. Ak dôjde k prekročeniu prahovej hodnoty na konsolidovanom základe, základný postup sa uplatní na všetky subjekty zahrnuté do konsolidácie.
4. Ak inštitúcie uplatňujúce zjednodušený postup nesplnia podmienky odseku 1 počas dvoch po sebe nasledujúcich štvrťrokov, bezodkladne to oznámia príslušnému orgánu a dohodnú sa na pláne na vykonávanie postupu uvedeného v kapitole 3 počas dvoch nasledujúcich štvrťrokov.

Článok 5

Určenie dodatočných úprav ocenenia v rámci zjednodušeného postupu

Inštitúcie vypočítajú dodatočné úpravy ocenenia v rámci zjednodušeného postupu ako 0,1 % súčtu absolútnej hodnoty reálne ocenených aktív a záväzkov, ktoré sú začlenené do výpočtu prahovej hodnoty stanovenej v článku 4.

Článok 6

Určenie celkových dodatočných úprav ocenenia vypočítaných podľa zjednodušeného postupu

V prípade inštitúcií uplatňujúcich zjednodušený postup sú celkové dodatočné úpravy ocenenia na účely článku 1 dodatočné úpravy ocenenia vyplývajúce z výpočtu podľa článku 5.

KAPITOLA III

ZÁKLADNÝ POSTUP NA URČOVANIE DODATOČNÝCH ÚPRAV OCENENIA

Článok 7

Prehľad základného postupu

1. Inštitúcie vypočítajú dodatočné úpravy ocenenia podľa základného postupu prostredníctvom tohto dvojfázového postupu:
 - a) pre každú z kategórií uvedených v odsekoch 10 a 11 článku 105 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 („dodatočné úpravy ocenenia na úrovni kategórie“) vypočítajú dodatočné úpravy ocenenia podľa odseku 2 tohto článku;
 - b) spočítajú sumy vyplývajúce z písmena a) pre každú dodatočnú úpravu ocenenia na úrovni kategórie, aby poskytli celkové dodatočné úpravy ocenenia na účely článku 1.
2. Na účely odseku 1 písmena a) inštitúcie vypočítajú dodatočné úpravy ocenenia na úrovni kategórie jedným z týchto spôsobov:
 - a) podľa článkov 9 až 17;
 - b) ak články 9 až 17 nie je možné uplatniť na niektoré pozície na základe tzv. „rezervného postupu“, identifikujú súvisiace finančné nástroje a vypočítajú dodatočné úpravy ocenenia ako súčet týchto hodnôt:
 - i) 100 % čistého nerealizovaného zisku z príslušných finančných nástrojov;
 - ii) 10 % nominálnej hodnoty súvisiacich s finančnými nástrojmi v prípade derivátov;
 - iii) v prípade nederivátov 25 % absolútnej hodnoty rozdielu medzi reálnou hodnotou a nerealizovanými ziskami súvisiacich finančných nástrojov, ako sa stanovuje v bode i).

Na účely písmena b) bodu i) „nerealizovaný zisk“ je zmena, ak má plusovú hodnotu, reálnej hodnoty od začatia obchodovania určená na základe princípu „first in, first out“.

Článok 8

Všeobecné ustanovenia na výpočet dodatočných úprav ocenenia podľa základného postupu

1. V prípade aktív a záväzkov ocenených reálnou hodnotou, pri ktorých má zmena účtovného oceňovania iba čiastočný alebo nulový vplyv na kapitál CET 1, dodatočné úpravy ocenenia sa vypočítajú iba proporčne podľa vplyvu, aký má zmena účtovného ocenenia na kapitál CET 1.
2. Pokiaľ ide o dodatočné úpravy ocenenia na úrovni kategórie uvedené v článkoch 14 až 17, inštitúcie sa snažia dosiahnuť taký stupeň istoty obozretnej hodnoty, ktorý je rovnocenný stupňu stanovenému v článkoch 9 až 13.
3. Dodatočné úpravy ocenenia sa považujú za sumu, o ktorú úpravy ocenenia potrebné na dosiahnutie stanovenej obozretnej hodnoty prekračujú úpravy, ktoré inštitúcia uplatnila na reálnu hodnotu a ktoré možno identifikovať ako riešenie toho istého zdroja neistoty oceňovania ako ponúkajú dodatočné úpravy ocenenia. Ak úpravu, ktorú inštitúcia uplatnila na reálnu hodnotu, nemožno identifikovať ako riešenie konkrétnej kategórie dodatočných úprav ocenenia na stupni, na ktorom sa vypočítavajú príslušné dodatočné úpravy ocenenia, táto úprava sa nezahrnie do výpočtu dodatočných úprav ocenenia.
4. Dodatočné úpravy ocenenia musia mať vždy plusovú hodnotu, tak na úrovni expozície z ocenenia, ako aj na úrovni kategórie, pred agregáciou aj po nej.

Článok 9

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej neistotu trhovej ceny

1. Dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúcej neistotu trhovej ceny sa vypočítajú na úrovni expozície z ocenenia („samostatné dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúcej neistotu trhovej ceny“).

2. Dodatočná úprava ocenenia zohľadňujúca neistotu trhovej ceny sa ocení nulovou hodnotou, iba ak sú splnené obe tieto podmienky:

a) inštitúcia má v prípade expozície z ocenenia presvedčivý dôkaz o obchodovanej cene alebo cenu možno určiť zo spoľahlivých údajov z likvidného obojsmerného trhu uvedeného v článku 338 ods. 1 druhom pododseku nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

b) zdroje trhových údajov podľa článku 3 ods. 2 nenaznačujú, že existuje dôvod na významnú neistotu ocenenia.

3. Ak nemožno pri expozícii z ocenenia preukázať, že ňou vyvolané dodatočné úrovne ocenenia majú nulovú hodnotu, inštitúcie použijú pri zisťovaní dodatočných úrovní ocenenia zohľadňujúcich neistotu trhových cien zdroje údajov vymedzené v článku 3. V tomto prípade sa výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej neistotu trhových cien uskutoční postupom podľa odsekov 4 a 5.

4. Inštitúcie vypočítajú dodatočné úpravy ocenenia v prípade expozícií z ocenenia, ktoré sa viažu na jednotlivé vstupné údaje na ocenenia, ktoré sú použité v príslušnom modeli oceňovania.

a) Granularita, pri ktorej sa posudzujú tieto dodatočné úpravy ocenenia, obsahuje buď:

i) všetky vstupné údaje na ocenenie potrebné na výpočet výstupnej ceny oceňovanej pozície, ak sú tieto vstupné údaje rozložené, alebo

ii) cenu nástroja.

b) Každý zo vstupných údajov na ocenenie uvedených v písm. a) bode i) sa posudzuje osobitne. Ak je vstupným údajom na ocenenie matica parametrov, dodatočné úpravy ocenenia sa vypočítajú na základe expozícií z ocenení, ktoré sa viažu na jednotlivé parametre v rámci tejto matice. Ak sa určitý vstupný údaj na ocenenie netýka obchodovateľných nástrojov, inštitúcie priradia tento vstupný údaj a súvisiace expozície z ocenenia k súboru nástrojov obchodovateľných na trhu. Počet parametrov vstupných údajov na ocenenie na účely výpočtu dodatočných úprav ocenenia môžu inštitúcie pomocou vhodnej metodiky znížiť, ak takto znížené parametre budú spĺňať všetky tieto požiadavky:

i) celková hodnota zníženej expozície z ocenenia je tá istá ako celková hodnota pôvodnej expozície;

ii) znížený súbor parametrov možno priradiť k súboru nástrojov obchodovateľných na trhu;

iii) pomer ďalej vymedzeného rozptylu 2 k nižšie vymedzenému rozptylu 1, ktorý vychádza z historických údajov za posledných 100 obchodných dní, predstavuje menej ako 0,1.

c) Na účely tohto odseku „rozptyl 1“ je rozptyl ziskov a strát vyplývajúcich z expozície z ocenenia, ktorá sa viaže na neredukované vstupné údaje na ocenenie, a „rozptyl 2“ je rozptyl ziskov a strát vyplývajúcich z expozície z ocenenia, ktorá sa viaže na neredukované vstupné údaje na ocenenie pri odpočítaní expozície z ocenenia, ktorá sa viaže na redukované vstupné údaje na ocenenie. Ak sa na účely výpočtu dodatočných úprav ocenenia použije znížený počet parametrov, potom stanovenie, že kritériá písmena b) sú splnené, je predmetom nezávislého preskúmania v rámci kontrolnej funkcie metodiky započítavania a internej validácie najmenej raz ročne.

5. Dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce neistotu trhových cien sa určia takto:

a) ak sú k dispozícii údaje dostatočné na to, aby sa zostavilo rozmedzenie virohodných hodnôt určitého vstupného údaju na ocenenie:

i) v prípade vstupných údajov na ocenenie, kde rozmedzie virohodných hodnôt vychádza z výstupných cien, odhadnú inštitúcie v tomto rozmedzí bod, pri ktorom sú si na 90 % isté, že by mohli túto expozíciu z ocenení ukončiť za danú alebo lepšiu cenu;

ii) v prípade vstupných údajov na ocenenie, kde je rozmedzie virohodných hodnôt vytvorené zo stredových cien, odhadnú inštitúcie v tomto rozmedzí bod, kde sú si na 90 % isté, že by táto stredová hodnota, ktorú by mohli dosiahnuť uzavretím tejto expozície z ocenenia, zodpovedala danej alebo lepšej cene;

b) ak nie sú k dispozícii údaje dostatočné na to, aby sa zostavilo rozmedzie virohodných hodnôt určitého vstupného údaju na ocenenie, použijú inštitúcie prístup založený na odbornom posudku, ktorý pracuje s dostupnými kvalitatívnymi aj kvantitatívnymi informáciami s cieľom dosiahnuť stupeň istoty obozretnej hodnoty vstupného údaju na ocenenie, ktorý je rovnocenný cieľovej hodnote podľa písmena a). Inštitúcie oznámia príslušným orgánom expozície z ocenenia, v prípade ktorých tento postup uplatňujú, spolu s metodikou na určenie dodatočných úprav ocenenia;

- c) dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu neistotu trhových cien vypočítajú inštitúcie jedným z týchto postupov:
- i) na expozíciu z ocenenia jednotlivých oceňovaných pozícií uplatňujú rozdiel medzi hodnotami vstupných údajov na ocenenia, ktoré boli odhadnuté podľa písmena a) alebo písmena b), a hodnotami vstupných údajov na ocenenie, ktoré sú používané na výpočet reálnej hodnoty;
 - ii) hodnoty vstupných údajov na ocenenie, ktoré boli odhadnuté podľa písmena a) alebo písmena b), skombinujú a na základe týchto hodnôt vykonajú opätovné ocenenie oceňovaných pozícií. Inštitúcie následne zoberú rozdiel medzi opätovne ocenenými pozíciami a reálne ocenenými pozíciami.
6. Inštitúcie vypočítajú celkové dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce neistotu trhových cien na úrovni kategórie tak, že na samostatnú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu túto neistotu uplatnia vzorce podľa metódy 1 alebo metódy 2, ktoré sú stanovené v prílohe.

Článok 10

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej náklady na zatvorenie pozícií

1. Dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce náklady na zatvorenie pozícií sa vypočítajú na úrovni expozície z ocenenia („samostatné dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce náklady na zatvorenie pozícií“).
2. Keď inštitúcia vypočítala dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu neistotu trhových cien v prípade expozície z ocenenia na základe výstupnej ceny, dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu náklady na zatvorenie pozícií možno posúdiť ako úpravu s nulovou hodnotou.
3. Ak inštitúcia uplatňuje odchýlku podľa článku 105 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, možno dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce náklady na zatvorenie pozícií oceniť nulovou hodnotou, pokiaľ daná inštitúcia preukáže, že si je na 90 % istá, že disponuje likviditou, ktorá je dostatočná na to, aby mohla súvisiace expozície z ocenenia uzavrieť za stredovú cenu.
4. Ak nemožno preukázať, že expozícia z ocenenia má dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu náklady na zatvorenie pozícií s nulovou hodnotou, inštitúcie použijú zdroje údajov vymedzené v článku 3. V tomto prípade sa výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej náklady na zatvorenie pozícií vykoná prostredníctvom postupu podľa odsekov 5 a 6 tohto článku.
5. Inštitúcie vypočítajú dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce náklady na zatvorenie pozícií v prípade expozícií z ocenenia, ktoré sa viažu na jednotlivé vstupné údaje na ocenenie, ktoré sú použité v príslušnom modeli oceňovania.
 - a) Granularita, pri ktorej sa posudzujú dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce náklady na zatvorenie pozícií, obsahuje buď:
 - i) všetky vstupné údaje na ocenenie potrebné na výpočet výstupnej ceny oceňovanej pozície, ak sú tieto vstupné údaje rozložené, alebo
 - ii) cenu nástroja.
 - b) Každý zo vstupných údajov na ocenenie uvedených v písm. a) bod i) sa posudzuje samostatne. Ak je vstupným údajom na ocenenie matica parametrov, inštitúcie posúdia dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu náklady na zatvorenie pozícií na základe expozícií z ocenení, ktoré sa viažu na jednotlivé parametre v tejto matici. Ak sa určitý vstupný údaj na ocenenie neodkazuje na obchodovateľné nástroje, inštitúcia explicitne priradí tento vstupný údaj a súvisiacu expozíciu z ocenenia k súboru nástrojov obchodovateľných na trhu. Počet parametrov vstupných údajov na ocenenie na účely výpočtu dodatočných úprav ocenenia môžu inštitúcie pomocou vhodnej metodiky znížiť, ak takto znížené parametre budú spĺňať všetky tieto požiadavky:
 - i) celková hodnota zníženej expozície z ocenenia je tá istá ako celková hodnota pôvodnej expozície;
 - ii) znížený súbor parametrov možno priradiť k súboru nástrojov obchodovateľných na trhu;
 - iii) pomer rozptylu 2 k rozptylu 1, ktorý vychádza z historických údajov za posledných 100 obchodných dní, je menej než 0,1.

Na účely tohto odseku je rozptyl 1 rozptyl ziskov a strát vyplývajúcich z expozície z ocenenia, ktorá sa viaže k neredukovaným vstupným údajom na ocenenie, a rozptyl 2 je rozptyl ziskov a strát vyplývajúcich z expozície z ocenenia, ktorá sa viaže k neredukovaným vstupným údajom na ocenenie bez expozície z ocenenia, ktorá sa viaže k redukovaným vstupným údajom na ocenenie.

- c) Ak sa na účely výpočtu dodatočných úprav ocenenia používa znížený počet parametrov, potom stanovenie toho, že kritériá písmena b) sú splnené, je predmetom nezávislého preskúmania v rámci kontrolnej funkcie a interne sa validuje najmenej raz ročne.
6. Dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce náklady na zatvorenie pozícií sa určia takto:
- a) ak v prípade určitého vstupného údaju na ocenenie existujú dostatočné údaje na to, aby sa zostavilo rozmedzie vierohodného rozpätia nákup/predaj, inštitúcie v tomto rozmedzí odhadnú bod, pri ktorom sú si na 90 % isté, že toto rozpätie, ktorého by mohli dosiahnuť ukončením expozície z ocenenia, by zodpovedalo danej alebo lepšej cene;
- b) ak v prípade určitého vstupného údaju na ocenenie neexistujú dostatočné údaje na to, aby sa zostavilo vierohodného rozpätia nákup/predaj, použijú inštitúcie prístup založený na odbornom posudku, ktorý pracuje s dostupnými kvalitatívnymi aj kvantitatívnymi informáciami s cieľom dosiahnuť stupeň istoty obozretnej hodnoty, ktorý je rovnocenný cieľovej hodnote v prípade, že je rozmedzie vierohodných hodnôt k dispozícii. Inštitúcie oznámia príslušným orgánom expozície z ocenenia, v prípade ktorých tento postup uplatňujú, spolu s metodikou na určenie dodatočných úprav ocenenia;
- c) Inštitúcie vypočítajú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu náklady na zatvorenie pozícií tak, že uplatnia 50 % odhadovaného rozpätia nákup/predaj vypočítaného postupom podľa bodu a) alebo b) na expozície z ocenenia, ktoré sa viažu na vstupné údaje na ocenenie podľa odseku 5.
7. Inštitúcie vypočítajú celkovú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu náklady na zatvorenie pozícií na úrovni kategórie tak, že na samostatnú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcej tieto náklady použijú vzorce podľa metódy 1 alebo metódy 2, ktoré sú stanovené v prílohe.

Článok 11

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej riziko modelov

1. V prípade každého modelu ocenenia inštitúcie odhadnú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu riziko modelov („samostatná dodatočná úprava ocenenia zohľadňujúca riziko modelov“) tak, že posúdia riziko modelov ocenenia, ktoré vyplýva z potenciálnej existencie rôznorodých modelov či kalibrácií modelov, ktoré používajú účastníci trhu, a z neexistencie fixnej výstupnej ceny konkrétneho oceňovaného produktu. Inštitúcie nezohľadňujú riziko modelov oceňovania, ktoré v dôsledku kalibrácie vyplýva z parametrov odvodených z trhových údajov; toto riziko sa zachytí postupom podľa článku 9.
2. Dodatočná úprava ocenenia zohľadňujúca riziko modelov sa vypočíta jedným z postupov vymedzených v odsekoch 3 a 4.
3. Ak je to možné, inštitúcia vypočíta dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu riziko modelov tak, že určí rozmedzie vierohodných hodnôt ocenenia, ku ktorým možno dospieť vhodnými alternatívnymi postupmi modelovania a kalibrácie. V tomto prípade odhadnú inštitúcie vo výslednom rozmedzí hodnôt ocenenia bod, pri ktorom sú si na 90 % isté, že by mohli danú expozíciu z ocenenia ukončiť za danú alebo lepšiu cenu.
4. Ak inštitúcie nie sú schopné použiť postup podľa odseku 3, uplatnia na odhad dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej riziko modelov prístup založený na odbornom posudku.
5. Pri použití prístupu založenom na odbornom posudku je nutné zohľadniť:
- a) zložitosť produktov týkajúcich sa modelu;
- b) rozmanitosť možných matematických koncepcií a parametrov modelu, ak sa tieto parametre modelu netýkajú trhových premenných;
- c) mieru, do akej je trh relevantných výrobkov „jednosmerný“;
- d) existenciu nezabezpečeného rizika relevantných produktov;
- e) vhodnosť modelu na zachytávanie toho, ako sa vyvíja návratnosť produktov portfólia.

Inštitúcie oznámia príslušným orgánom expozície z ocenenia, v prípade ktorých uplatňujú tento postup, a to spolu s metodikou na určenie dodatočnej úpravy ocenenia.

6. Ak inštitúcie používajú metódu podľa odseku 4, musia jej obozretnosť každoročne potvrdzovať tak, že porovnajú:
 - a) dodatočné úpravy ocenenia vypočítané pomocou metódy podľa odseku 4, ak bola táto metóda používaná na významnú vzorku modelov oceňovania, v prípade ktorých inštitúcia používa metódu podľa odseku 3 a
 - b) dodatočné úpravy ocenenia vypočítané pomocou metódy podľa odseku 3 v prípade tej istej vzorky modelov oceňovania.
7. Inštitúcie vypočítajú celkovú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu riziko modelov na úrovni kategórie tak, že na samostatnú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu toto riziko uplatnia vzorec buď podľa metódy 1, alebo metódy 2, ktoré sú stanovené v prílohe.

Článok 12

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej nezískané kreditné rozpätia

1. Inštitúcie vypočítavajú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu nezískané úverové rozpätie, aby vzali do úvahy neistotu ocenenia úpravy, ktorá je podľa uplatniteľného účtovného rámca nevyhnutná na to, aby zohľadnila trhovú hodnotu očakávaných strát zo zlyhania protistrany v prípade derivátových pozícií.
2. Inštitúcie zahŕňajú prvok dodatočnej úpravy ocenenia, ktorý sa viaže na neistotu trhových cien, do kategórie dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej neistotu trhových cien. Prvok dodatočnej úpravy ocenenia, ktorý sa viaže na neistotu nákladov na zatvorenie pozície, sa zahŕňa do kategórie dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej náklady na zatvorenie pozície. Prvok dodatočnej úpravy ocenenia, ktorý sa viaže na riziko modelov, sa zahŕňa do kategórie dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej riziko modelov.

Článok 13

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej investičné náklady a náklady na financovanie

1. Inštitúcie vypočítavajú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu investičné náklady a náklady na financovanie, aby vzali do úvahy neistotu ocenenia nákladov na financovanie, ktoré používajú pri posudzovaní výstupnej ceny podľa uplatniteľného účtovného rámca.
2. Inštitúcie zahŕňajú prvok dodatočnej úpravy ocenenia, ktorý sa viaže na neistotu trhových cien, do kategórie dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej neistotu trhových cien. Prvok dodatočnej úpravy ocenenia, ktorý sa viaže na neistotu nákladov na zatvorenie pozície, sa zahŕňa do kategórie dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej náklady na zatvorenie pozície. Prvok dodatočnej úpravy ocenenia, ktorý sa viaže na riziko modelov, sa zahŕňa do kategórie dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej riziko modelov.

Článok 14

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej koncentrované pozície

1. Inštitúcie odhadujú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu koncentrované pozície v prípade koncentrovaných oceňovaných pozícií („samostatná dodatočná úprava ocenenia zohľadňujúca koncentrované pozície“) týmto trojfázovým postupom:
 - a) identifikujú koncentrované oceňované pozície;
 - b) v prípade každej identifikovanej koncentrovanej oceňovanej pozície odhadnú v prípade, že nie je k dispozícii trhová cena uplatniteľná na daný objem oceňovanej pozície, obozretné obdobie na zatvorenie tejto pozície;
 - c) ak obozretné obdobie na zatvorenie pozície presahuje desať dní, odhadnú dodatočnú úpravu ocenenia s prihliadnutím na volatilitu vstupných údajov na ocenenie, volatilitu rozpätia nákup/predaj a na to, ako bude hypotetická výstupná stratégia vplývať na tržové ceny.
2. Na účely odseku 1 písm. a) je pri identifikácii koncentrovaných oceňovaných pozícií nutné zohľadniť:
 - a) objem všetkých oceňovaných pozícií vo vzťahu k likvidite príslušného trhu;

- b) schopnosť inštitúcie obchodovať na tomto trhu;
- c) priemerný denný objem trhu a typický denný objem obchodovania danej inštitúcie.

Inštitúcie musia zaviesť a zdokumentovať metodiku, podľa ktorej určujú koncentrované oceňované pozície, v prípade ktorých sa vypočítava dodatočná úprava ocenenia zohľadňujúca koncentrované pozície.

- 3. Inštitúcie vypočítavajú celkovú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu koncentrované pozície na úrovni kategórie ako súčet samostatných dodatočných úprav ocenenia zohľadňujúcich tieto pozície.

Článok 15

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej budúce administratívne náklady

- 1. Ak inštitúcia vypočítava dodatočné úpravy ocenenia zohľadňujúce neistotu trhových cien a náklady na zatvorenie pozície v prípade určitej expozície z oceňovania, čím predpokladá úplné uzavretie expozície, môže táto inštitúcia oceniť dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu budúce administratívne náklady nulovou hodnotou.
- 2. Ak v prípade oceňovanej expozície podľa odseku 1 nemožno preukázať, že dodatočná úprava ocenenia má nulovú hodnotu, inštitúcie vypočítajú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu budúce administratívne náklady („samostatná dodatočná úprava ocenenia zohľadňujúca budúce administratívne náklady“), ktorá zohľadní administratívne náklady a budúce náklady na zabezpečenie za očakávané obdobie trvania oceňovaných expozícií, v prípade ktorých sa na účely dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej náklady na zatvorenie pozície, neuplatňuje priama výstupná cena, s tým, že tieto náklady diskontujú sadzbu, ktorá je veľmi blízko bezrizikovej sadzbe.
- 3. Na účely odseku 2 zahŕňajú budúce administratívne náklady všetky dodatočné náklady na zamestnancov a fixné náklady, ktoré pravdepodobne vzniknú pri správe portfólia, avšak vzhľadom na znižovanie objemu portfólia možno predpokladať zníženie týchto nákladov.
- 4. Inštitúcie vypočítavajú celkovú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu budúce administratívne náklady na úrovni kategórie ako súčet samostatných dodatočných úprav ocenenia zohľadňujúcich tieto náklady.

Článok 16

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej predčasné ukončenie

Inštitúcie odhadnú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu predčasné ukončenie s prihliadnutím na potenciálne straty, ktoré vyplývajú z predčasného mimozmluvného ukončenia obchodov klientov. Dodatočná úprava ocenenia zohľadňujúca predčasné ukončenie sa vypočíta so zohľadnením percentuálneho podielu obchodov klientov, ktoré boli v minulosti predčasne ukončené, a strát, ktoré vyplynuli z týchto prípadov.

Článok 17

Výpočet dodatočnej úpravy ocenenia zohľadňujúcej operačné riziko

- 1. Inštitúcie odhadujú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu operačné riziko tak, že ocenia potenciálne straty vyplývajúce z operačného rizika spojeného s postupmi oceňovania. Pri tomto odhade musia byť ocenené oceňované pozície, ktoré sú pri zostavovaní súvahy vyhodnotené ako ohrozené, a to aj z dôvodu právnych sporov.
- 2. Ak inštitúcia uplatňuje pokročilý prístup merania uvedený v časti tri, v hlave III v kapitole 4 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 v prípade operačného rizika, môže vykázať nulovú dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu operačné riziko, ak preukáže, že operačné riziko podľa odseku 1 spojené s postupmi oceňovania sa v plnej miere zohľadňuje pri výpočte podľa pokročilého prístupu merania.
- 3. S výnimkou prípadov podľa odseku 2 inštitúcia vypočítava dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu operačné riziko ako 10 % zo súčtu agregovaných dodatočných úprav ocenenia zohľadňujúcich neistotu trhových cien a nákladov na zatvorenie pozícií na úrovni kategórie.

KAPITOLA IV

DOKUMENTÁCIA, SYSTÉMY A KONTROLNÉ MECHANIZMY*Článok 18***Požiadavky na dokumentáciu**

1. Inštitúcie musia náležite zdokumentovať metodiku obozretného oceňovania. Táto dokumentácia musí obsahovať interné zásady, ktoré poskytnú usmernenia vzhľadom na všetky tieto aspekty:
 - a) rad metodík na kvantifikáciu dodatočných úprav ocenenia jednotlivých oceňovaných pozícií;
 - b) hierarchiu metodík k jednotlivým kategóriám aktív, produktom alebo oceňovaným pozíciám;
 - c) hierarchiu zdrojov trhových údajov, ktoré sú používané v metodike dodatočných úprav ocenenia;
 - d) požadované charakteristiky trhových údajov, ktoré v prípade jednotlivých kategórií aktív, produktov alebo oceňovaných pozícií opodstatňujú nulovú dodatočnú úpravu ocenenia;
 - e) metodiku použitú v prípade, že sa na určenie dodatočných úprav ocenenia použije prístup založený na odbornom posudku;
 - f) metodiku na určenie toho, či si oceňovaná pozícia vyžaduje dodatočnú úpravu ocenenia zohľadňujúcu koncentrované pozície;
 - g) v relevantných prípadoch predpokladaný výstupný horizont na účely výpočtu dodatočných úprav ocenenia zohľadňujúcich koncentrované pozície;
 - h) aktíva a záväzky ocenené reálnou hodnotou, ktorých zmena účtovného oceňovania má iba čiastočný alebo nulový vplyv na kapitál CET1 podľa článku 4 ods. 2 a článku 8 ods. 1.
2. Inštitúcie taktiež uchovávajú záznamy, vďaka ktorým možno analyzovať výpočet dodatočných úprav ocenenia na úrovni oceňovanej expozície, a vrcholovému manažmentu sa predkladajú informácie o postupe výpočtu dodatočnej úpravy ocenenia, aby sa informovalo o úrovni neistoty ocenenia v portfóliu reálne ocenených pozícií, ktoré drží inštitúcia.
3. Dokumentácia uvedená v odseku 1 sa najmenej raz ročne preskúmava a schvaľuje vrcholovým manažmentom.

*Článok 19***Požiadavky na systémy a kontrolné mechanizmy**

1. Dodatočné úpravy ocenenia sa najprv schvaľujú a následne monitorujú nezávislým útvarom kontroly.
2. Inštitúcie musia disponovať účinnými mechanizmami, ktorými sa kontroluje riadenie všetkých reálne ocenených pozícií, adekvátnymi zdrojmi, ktoré túto kontrolu vykonávajú a zabezpečujú spoľahlivé postupy oceňovania, a to aj počas krízového obdobia. Obsahujú všetky uvedené náležitosti:
 - a) preskúvanie fungovania modelu oceňovania vykonávané aspoň raz ročne;
 - b) schvaľovanie všetkých významných zmien politiky oceňovania zo strany manažmentu;
 - c) jednoznačné prehlásenie inštitúcie o ochote riskovať, ak ide o expozíciu voči pozíciám zaťaženým neistotou ocenenia, ktorá je monitorovaná na úrovni celej inštitúcie;
 - d) nezávislosť postupu oceňovania v rámci útvarov podstupujúcich riziko a kontrolných útvarov;
 - e) komplexný vnútorný audit súvisiaci s postupmi oceňovania a kontrolnými mechanizmami.
3. Inštitúcie musia zabezpečiť, aby sa na postup oceňovania reálne ocenených pozícií dôsledne uplatňovali účinné kontrolné mechanizmy. Tieto kontrolné mechanizmy sú predmetom pravidelného preskúmania pri vnútornom audite. Tieto kontrolné mechanizmy obsahujú:
 - a) presne vymedzený zoznam produktov inštitúcie, ktorý zaisťuje, aby každá oceňovaná pozícia bola jedinečne priradená k vymedzeniu určitého produktu;
 - b) metodiky oceňovania každého z produktov na zozname, ktoré pokrývajú voľbu a kalibráciu modelu, úpravu reálnej hodnoty, dodatočné úpravy ocenenia, metodiku nezávislého overovania cien produktu a meranie neistoty oceňovania;

- c) proces validácie, ktorý zabezpečuje, aby útvar podstupujúci riziko, ako aj príslušný útvar kontroly v prípade každého produktu schválili metodiky na úrovni produktu uvedené v bode b) a aby potvrdili, že tieto odrážajú skutočný postup v prípade každej oceňovanej pozície priradenej danému produktu;
- d) vymedzené prahové hodnoty, ktoré vychádzajú z pozorovaných trhových údajov, aby sa určilo, kedy modely ocenenia už nie sú dostatočne spoľahlivé;
- e) formálny postup nezávislého overovania cien, ktorý vychádza z cien nezávislých od príslušného miesta obchodovania;
- f) postupy schvaľovania nových produktov, ktoré sa odkazujú na zoznam produktov a do ktorých sú zapojené všetky interné zúčastnené strany, ktoré sú relevantné pre meranie rizík, riadenie rizík, finančné výkazníctvo a pridelovanie a overovanie ocenenia finančných nástrojov;
- g) postup prieskumu nových obchodov, ktorý zabezpečuje, aby údaje o cenách z nových obchodov slúžili na vyhodnotenie toho, či ocenenie podobných oceňovaných expozícií zostáva náležite obozretné.

KAPITOLA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 20

Nadobudnutie platnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 26. októbra 2015

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNCKER

PRÍLOHA

Vzorce, ktoré sa majú použiť na účely agregácie dodatočných úprav ocenenia (ďalej len „AVA“) podľa článkov 9 ods. 6, 10 ods. 7 a 11 ods. 7*Metóda č. 1*

$$\begin{aligned} \text{APVA} &= (\text{FV} - \text{PV}) - 50 \% \cdot (\text{FV} - \text{PV}) \\ &= (50 \% \cdot (\text{FV} - \text{PV})) \\ \text{AVA} &= \Sigma \text{APVA} \end{aligned}$$

Metóda č. 2

$$\begin{aligned} \text{APVA} &= \max \{0, (\text{FV} - \text{PV}) - 50 \% \cdot (\text{EV} - \text{PV})\} \\ &= \max \{0, \text{FV} - 50 \% \cdot (\text{EV} + \text{PV})\} \\ \text{AVA} &= \Sigma \text{APVA} \end{aligned}$$

kde:

- FV = reálna hodnota zodpovedajúca úrovni expozície z ocenenia po akejkoľvek účtovnej úprave, ktorú daná inštitúcia uplatnila na reálnu hodnotu a ktorú možno identifikovať ako riešenie toho istého zdroja neistoty ocenenia, ktoré ponúka dodatočná úprava ocenenia,
- PV = obozretná hodnota zodpovedajúca úrovni expozície z ocenenia určená v súlade s týmto nariadením,
- EV = očakávaná hodnota zodpovedajúca úrovni expozície z ocenenia prevzatá z rozmedzia možných hodnôt,
- APVA = dodatočná úprava ocenenia zodpovedajúca úrovni expozície z ocenenia po úprave na účely agregácie,
- AVA = celková dodatočná úprava ocenenia na úrovni kategórie po úprave na účely agregácie.
-